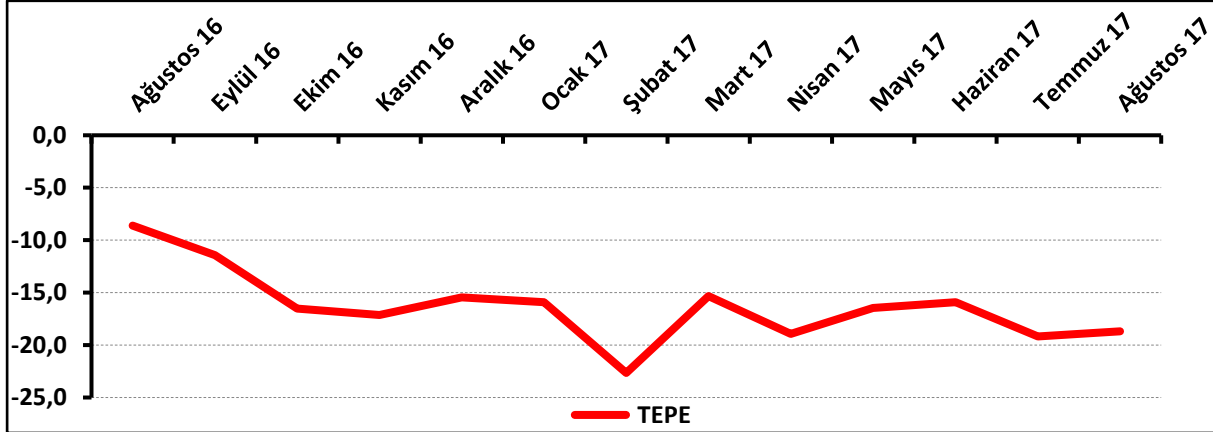

PERAKENDE GÜVENİ 11 AYDIR YATAY SEYİRDE

Perakende güveni Ağustos ayında -18,7 puan değerini aldı. Endeks, bir önceki aya göre 0,5 puan artış, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 10,1 puanlık bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüşte hem geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişiminde, hem de önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Temmuz ayında en yüksek düşüşü yaşayan “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü, Ağustos ayında perakende güveninde artış gösteren tek sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

Ağustos ayında -18,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 10,1 puan azalırken, geçen aya göre ise 0,5 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre iyileşmenin sınırlı kalmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin iyileşmesine rağmen, işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesi etkili oldu. Mevcut stok düzeyinin ise TEPE değerinin gerek yıllık, gerek aylık hareketinde belirleyici olmadığı görüldü.

Şekil-1. TEPE (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,1	-3,2	-3,4	-7,5	-5,5	-5,6	-9,8	-12,3	-10,9	-3,2	3,9	2,9
2016	1,5	-5,9	-10,5	-5,2	-11,2	-12,3	-11,5	-8,6	-11,4	-16,5	-17,1	-15,4
2017	-15,9	-22,7	-15,3	-18,9	-16,5	-15,9	-19,2	-18,7				

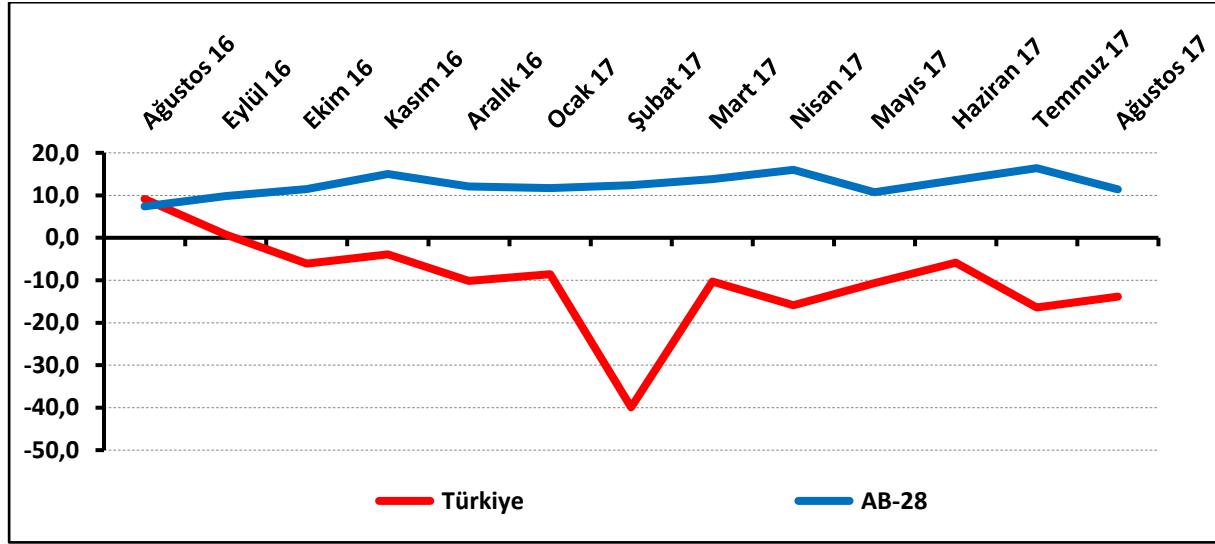
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen yıla göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ağustos 2017’de -13,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,6 puan artarken; bir önceki yılın aynı ayına göre 22,9 puan azaldı.

Ağustos 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 32,9’u önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 30,3’ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 36,8 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

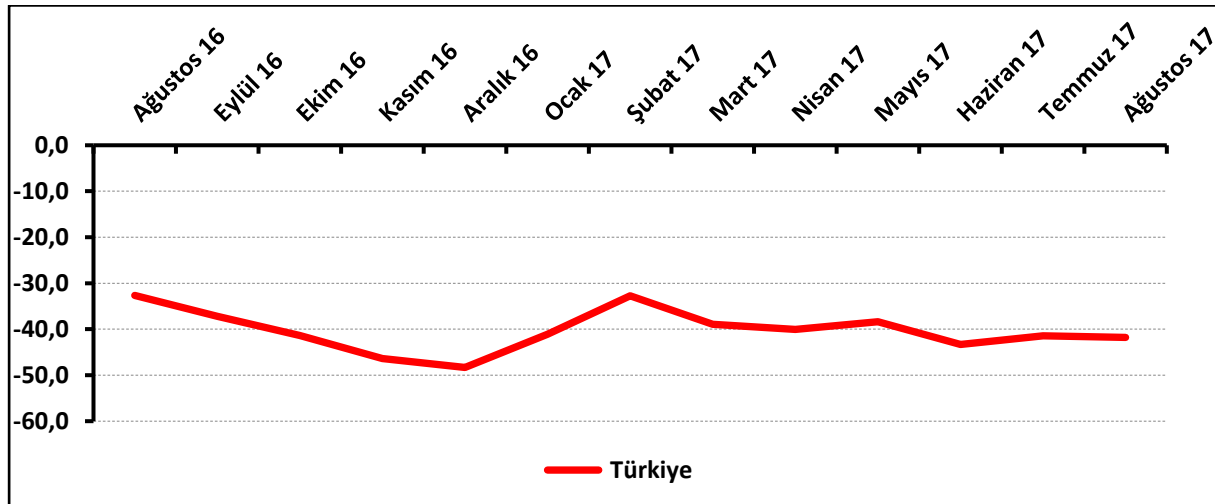
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	11,8	18,9	7,6	1,7	7,8	3,2	3,2	-13,5	-4,3	5,4	35,2	27,8
2016	15,3	2,1	-0,9	9,3	1,5	1,2	-1,3	9,1	0,7	-6,1	-3,9	-10,1
2017	-8,6	-39,9	-10,3	-15,9	-10,7	-5,8	-16,4	-13,8				

Perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı 6 aydır aynı seviyede

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ağustos 2017’de -41,8 puan değerini alarak, Temmuz 2017’ye göre 0,4 puan; Ağustos 2016’ya göre 9,1 puan azaldı. Böylelikle Mart ayından bu yana -40,6 puan ortalamasındaki seyrini sürdürdü.

Ağustos 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 20,3’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 56,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 22,8 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

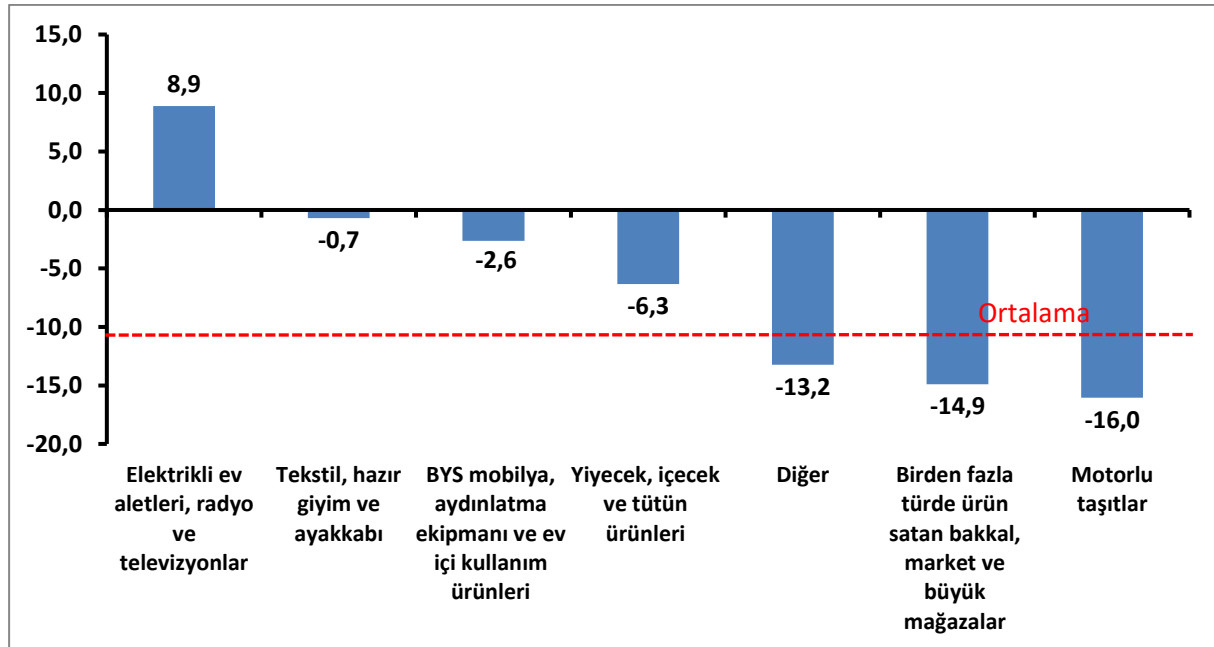
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-34,3	-23,1	-19,5	-28,7	-22,3	-26,7	-33,1	-32,7	-30,2	-34,4	-26,3	-21,7
2016	-19,0	-28,8	-28,8	-14,9	-26,5	-37,0	-25,7	-32,7	-37,2	-41,4	-46,4	-48,3
2017	-41,1	-32,7	-38,9	-40,0	-38,4	-43,3	-41,4	-41,8				

Perakende güveni yükselen tek sektör “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ağustos 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre artış yalnızca “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe gerçekleşti. Aynı sektör Temmuz ayında perakende güvenindeki en yüksek düşüşü yaşamıştı.

“Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ortalamanın üzerinde değer aldı. “Motorlu taşıtlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle işlerin geçtiğimiz 3 aydaki durumunun kötüleşmesinin düşüşte etkili olduğu görüldü.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ağustos 2017’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede işlerin durumu kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ağustos 2017’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri hem Ağustos 2016’ya hem de Temmuz 2017’ye göre azalırken; “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” göstergesi ise aylık ve yıllık bazda artış yaşadı. “Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş ve satış beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri Ağustos 2016’ya göre azalırken, Temmuz 2017’ye göre arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 08/2016	Endeks 07/2017	Endeks 08/2017	Bir önceki aya göre değişim 08/2017	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2017
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-43,6	-49,1	-52,1	-3,0	-8,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	8,6	7,9	9,8	1,9	1,2
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,6	-27,4	-26,8	0,6	-21,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	9,1	-16,4	-13,8	2,6	-22,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	5,1	-1,4	-3,7	-2,3	-8,8
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	10,0	22,7	33,1	10,4	23,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-32,7	-41,4	-41,8	-0,4	-9,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	12,3	2,5	8,7	6,2	-3,6

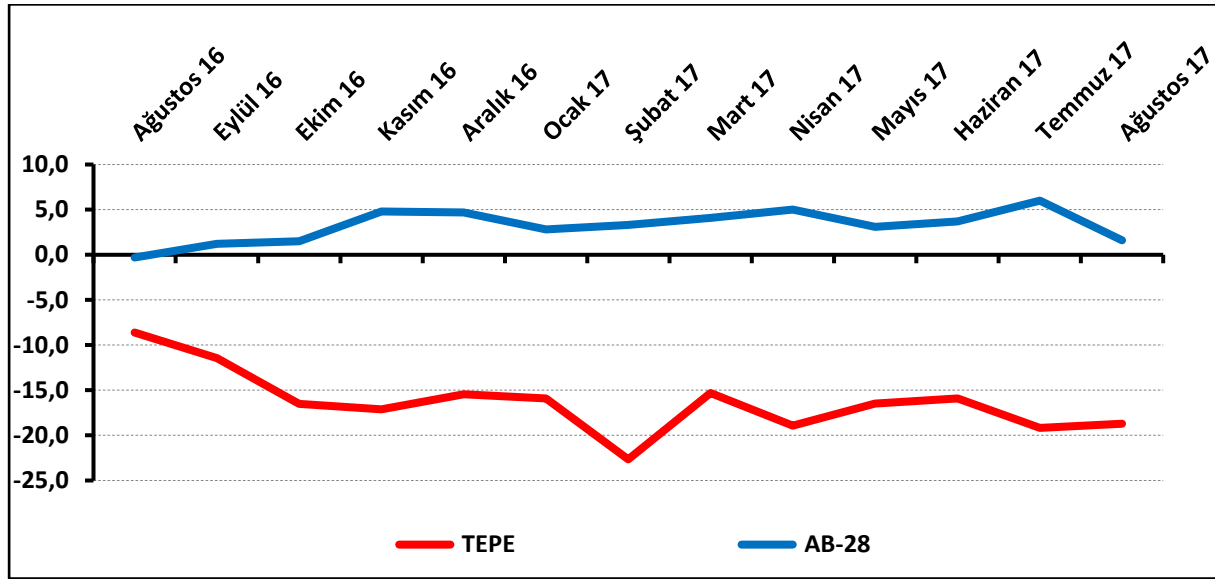
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen aya kıyasla azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Ağustos 2017’de 1,6 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 4,4 puan azalırken son 45 ayda en yüksek düşüşünü yaşamış oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,9 puan arttı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	4,7
2017	2,8	3,3	4,1	5,0	3,1	3,7	6,0	1,6				

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28'den daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Finlandiya, Ağustos ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Finlandiya'yı Macaristan ve Malta takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Yunanistan, Romanya ve Türkiye oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Malta'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ağustos 2016'ya göre değişim AB-28'de 1,9 puan, Euro Bölgesi'nde 2,7 puan oldu. Temmuz 2017'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2016 ve Temmuz 2017'ye göre)

Ülkeler*	Ağustos 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Temmuz 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Finlandiya	23,7	6,1
Macaristan	11,4	4,0
Malta	9,8	16,6
Hırvatistan	8,9	4,5
İtalya	8,4	-1,6
Belçika	8,3	-4,8
Polonya	5,2	-0,1
Çek Cumhuriyeti	5,1	2,7
Slovakya	2,9	1,5
Makedonya Cumhuriyeti	2,8	-0,3
Fransa	2,8	-3,4
Euro Bölgesi-19	2,7	-2,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	2,5	-0,5
Hollanda	2,3	-1,2
AB-28	1,9	-4,4
Karadağ	1,8	4,1
Almanya	1,0	-2,2
Sırbistan	0,7	-6,7
Letonya	0,4	0,2
Litvanya	-0,4	-2,4
İsveç	-0,6	-2,9
Portekiz	-0,6	-1,9
Avusturya	-0,8	1,1
İngiltere	-1,0	-14,9
Bulgaristan	-1,6	-0,1
Estonya	-1,9	-0,1
İspanya	-2,0	-3,9
Slovenya	-4,6	-5,2
Danimarka	-7,1	-3,1
Türkiye	-10,1	0,5
Romanya	-11,7	-1,0
Yunanistan	-12,9	-2,3

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

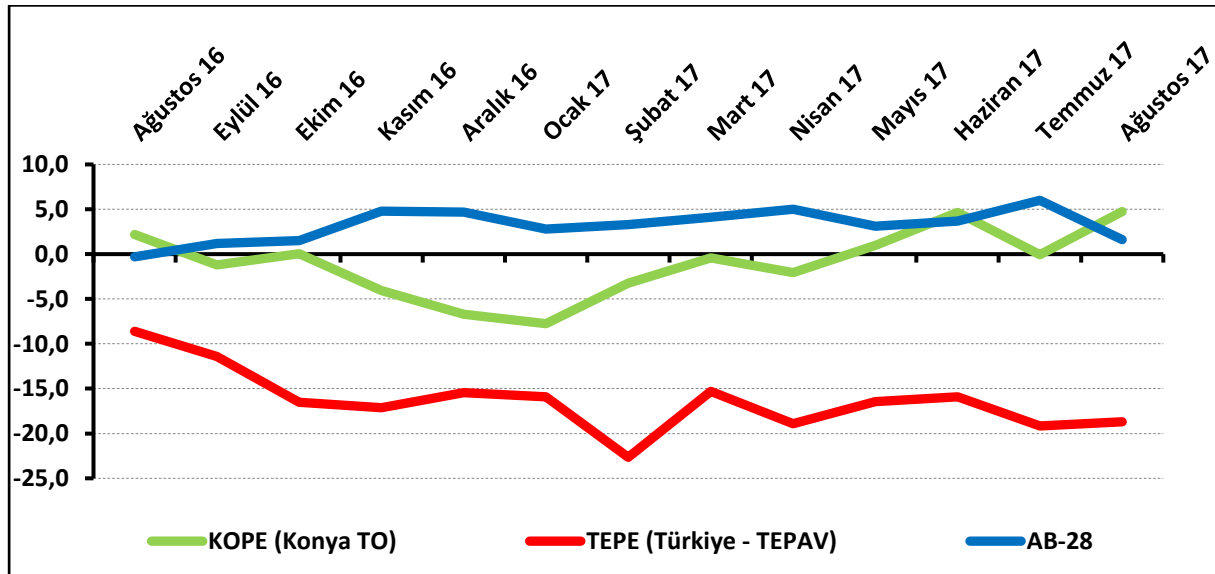
**Sıralama Ağustos 2016 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Ağustos ayında TEPE, -18,7 puan değerini alırken KOPE 4,7 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,5 puan artarken, TEPE 10,1 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 4,8 puan arttı. Konya perakendesi, ağustos ayında AB-28 ve Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ağustos 2016 – Ağustos 2017)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,9	2,6	-1,4	-0,6	3,9	1,4	0,6	1,3	-2,7	1,7	9,9	5,7
2016	1,8	-0,9	-3,7	-2,0	-2,4	-2,8	-1,9	2,2	-1,2	0,1	-4,1	-6,7
2017	-7,8	-3,3	-0,4	-2,1	1,0	4,7	-0,1	4,7				